

γόμενος ὡς σύζυγος τῆς τιμηθείσης εἶχε ζητήσῃ δικαστικὴν ἀπόφασιν περὶ τοῦ κύρους τοῦ κληροδοτήματος, τὸ δὲ δικαστήριον εἶχεν ἐκδώσει εὐνοϊκὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἀπόφασιν. Εἶτα ἡ σύζυγός του αὕτη ἀπέθανεν ἀδιάθετος, καταλιποῦσα δύο τέκνα ἐκ τοῦ μετὰ τοῦ ἐναγομένου γάμου της, ἅτινα καὶ τὴν ἐκληρονόμησαν καὶ εἰς τὸ κλεῖσμα τοῦτο, ὕστερον δὲ ἀπέθανον καὶ ταῦτα. Ἦδη ὁ ἐνάγων προβάλλει ἐπὶ τοῦ κλείσματος τούτου κληρονομικά, ὡς φαίνεται, — διότι ἡ ἀπόφασις καὶ ἐν τούτῳ εἶναι ἀόριστος — δικαιώματα, προφανῶς, ὡς γονικάρης, ἥτοι ὡς πλησιέστερος συγγενῆς τῶν τέκνων ἐκ τῆς μητρικῆς γραμμῆς, ἐξ ἧς ὡς γονικὸν προήρχετο τὸ ἐν λόγῳ κλεῖσμα, ζητῶν γὰ προτιμηθῇ τοῦ ἐναγομένου πατρὸς τῶν ἀποθανόντων τέκνων. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀναγνωρίζεται ὁ ἐναγόμενος κληρονόμος τῶν τέκνων ὡς πατὴρ καὶ ἐπιδικάζεται εἰς τοῦτον τὸ ἀμφισβητούμενον κλεῖσμα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. Ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχή, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ γάμου ὑπῆρχον πλείονα τέκνα, ἅτινα μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς ἀπέθανον ἀλληλοδιαδόχως ἄνευ κατιόντων ἢ διαθήκης, ὁ πατὴρ κληρονομεῖ τὸ τελευταῖον ἀποθανόν τέκνον καὶ κατὰ τὴν ἀπὸ μέρους τῆς μητρὸς περιελθοῦσαν εἰς αὐτὸ γονικὴν περιουσίαν (τὴν μὴ διπλοκονιτσιονάδα), περὶ ἧς βλ. ἀνωτέρω τὰ ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀρ. 6 ἀπόφασιν ἐκτιθέμενα).

5. καλὴ = ἡ μάμμη.

6. 12. παραγγελία = ἡ διαθήκη. Ὁ ὅρος παραγγελία, λίαν διαδεδομένος, ἐνχλλάσσεται συχνότατα μὲ τὸν ὅρον διαθήκη.

8. φαβόρε = ἐκ τοῦ ἰταλ. favore, εὐμένεια, εὖνοια, χάρις.

47

Λυτὰ Μ. 5. Πρωτότυπον. Ἀπόφασις Ἐπιτρόπων Μυκόνου τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1696.

Διάδικοι. Ἰωάννης τοῦ Κωνσταντῆ, υἱὸς τῆς Λιοντίδαινας — Νικόλας Καλλέργης.

Διεκδίκησις κληρονομίας.

Εἰς δόξα Χριστοῦ, ἀμὴν. 1696 μηνὸς Ὀκτωβρίου 29 Μύκονο.

||² + Τὴν σήμερον οἱ ἐβγενέστατοι ἀφέντες Ἰζωρτζέττος Σοφιανὸς καὶ ἀφέντης Σπηλιώτης Σαν||³τοριναῖος, ἐπίτροποι καὶ κριτᾶδες Μυκόνου, ἐρχόμενοι εἰς τὴν ἀκρόασι τῆς διαφορᾶς||⁴ γενομένης ἀνάμεσα εἰς τὸ Νικόλα Καλλέργη καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Ἰωάννης τοῦ||⁵ Κωσταντῆ τῆς Λιοντίδαινας ὁ γυιὸς διὰ κάποια πράματα γονικάτωνε καὶ διὰ||⁶να προκοσύμφωνον, ποὺ ἤκαμεν ὁ Νικόλας Καλλέργης μαζὶ μὲ τὴν γυναῖκα του,||⁷ γραμμένο στοὺς 1677 Σεπτεβρίου — 11· τ' ὁποῖο προικοσύμφωνον τὸ ἔκαμαν τῆς||⁸ θυγατέρας τωνε τῆς Μαρίας· τ' ὁποῖο προκοσύμφωνον νομινάρει καὶ λέγει· ἀνίσως||⁹ καὶ κάμουν κληρονόμοι, καὶ οἱ κληρονόμοι ἡθέλει ἀπεθάνουν, γὰ στρέ-

φωνται τὰ||¹⁰ πράματα, εἰς τοὺς πλειὸ |π|ρόσιμους ἐδικούς. Τὰ ὅποια πράματα, τὰ γονικά του,||¹¹ τὰ γυρέβγει ὁ ἄνωθεν Ἰωάννης ὡς κληρονόμος καὶ πρόθυμος μαζὶ μὲ τὴν ἀδερφή του τῇ||¹² Φλουροῦ, ὅπου εἶναι. Καὶ ὁ ἄνωθεν Νικόλας βαστῶντας τὰ πράματα καὶ γυρέβγοντας νὰ||¹³ εἶναι κληρονόμος τῶν παιδίων του. Καὶ ὁ ἄνωθεν Ἰωάννης ν' ἀποδείξῃ μάρτυρες, πὼς ἐπέθαναν||¹⁴ ὅλα τὰ παιδιά, καὶ ἀπομένοντας ἡ Ὁρνοῦ, ἡ γυναῖκα τοῦ ἄνωθεν Νικόλα καὶ θεία τοῦ||¹⁵ ἄνωθεν Ἰωάννη. Καὶ διὰ τοῦτο μὴν γγάνοντας καλὰ ἀνάμεσόν τους ἐνεφανίστηκαν εἰς τὴν ἄ||¹⁶νωθεν δικαιοσύνη, παρὸν καὶ τὰ δύο μέρη, καὶ ἐμίλησαν πᾶσα τους δικαίωμα διὰ||¹⁷ νὰ δικαιοκριθοῦσι. Ἡ ὅποια ἄνωθεν δικαιοσύνη καταλεπτῶς καὶ μὲ μεγάλη στόχασι||¹⁸ γροικῶντας τὰ δικαίωματα |τῶν ἀφοτέρω| καὶ συλλογίζοντας τὴν ἄνωθεν κοντετζιό τοῦ ἄνωθεν προ-χοχαρτί||¹⁹ου, τ' ὄνομα τῆς ἀγίας Τριάδας, κράζουν, κρίνου καὶ ἀποφασίζουν νὰ παίρνη ὁ||²⁰ ἄνωθεν Ἰωάννης καὶ Φλουροῦ τὰ ὅσα πράματα εἶναι εἰς τὸ προκοσύμφωνον, ἡγου γονι||²¹κά τωνε, περὶ νὰ δώνη ὁ ἄνωθεν Ἰωάννης καὶ ἡ Φλουροῦ τοῦ ἄνωθεν Καλλέργη γιὰ πρόθεσες||²² καὶ θαφτικά, καθὼς ἐπροβάρισεν ὁ ἄνωθεν Νικόλας, νὰ τοῦ δώνου ριάλια δεκα||²³νιὰ καὶ γιὰ μνημόσυνα ὅλονω τῶν ἀπεθαμένω ριάλια δέκα, ἐπειδὴ||²⁴ καὶ νᾶναι τὰ πράματα νιντραδορικά καὶ νὰ τὰ τρώγενε ὁ ἄνωθεν Νι-κόλας ἕως τὴν||²⁵ σήμερο. Ἐτζί ἔκρινα καὶ ἐποφάσισα καὶ θέλου ἀπογράψουν καὶ ὑποκάτωθεν.

||²⁶ Τζωρτζέττος Σοφιαν(ός) ἐπίτροπ(ος) καὶ κριτῆς βεβχιώνω τ' ἄνωθεν.

||²⁷ Σπηλιώτης Σαντοριναῖ(ος) ἐπίτροπ(ος) καὶ κριτῆς Μυκόνου βεβαιώνω τ' ἄνωθεν.

||²⁸ Ἰωάννης Χαδεμένος καντζηλλιέρης.

||²⁹ — Εἰς τὸ ἄνωθεν ἔτος ἐνεφανίστην εἰς τὸ ὀφίκιο τῆς καντζηλλαρίας ὁ ἄνω-θεν Νικόλας Καλλέργης,||³⁰ ὁποῖος ἀππελλάρει τὴν ἄνωθεν σεντένσια σὲ ὅλες τοῖς πάρ-τες, ὅπου μιλεῖ κόντρα του, ὀμπρὸς στοὺς ἐκλαμπρότατους||³¹ καὶ ὑψηλοτάτους ἀφεν-τᾶδες ὅπου μᾶς ἐκουμαντάρουν, ἐπειδὴ καὶ νὰ εἶναι ἀδικημένος καὶ παρα||³²πονεμένος καὶ μὲ τεζόρδινω ἡ ἄνωθεν ἀπόφασι καμωμένη καὶ τὰ ἐξῆς.

||³³ Ἰωάννης Χαδεμείνος καντζηλλιέρης.

¹⁴ ἡόρνου||²⁶ τζωρτζεττωσ σωφιαν(ος) επιτροπ(ος) και κριτις βεβεωνο τανοθεν||²⁷ σπιλιωτις σαν-τορινε(ος) επιτροπ(ος) και κριτις μικονου βεβεονο τανοθεν||²⁸ ιω(αννης) χαδεμενος καντζηληερης
³²|| μετεζορδινω||³³ ιω(αννης) χαδεμεινος καντζηληερης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ. Ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀσαφὲς πὼς κατὰ τὸ πραγματικὸν μέρος. Κατ' αὐτήν, ὁ ἐνάγων, ὡς πλησιέστερος συγγενὴς τῆς ἀποβιωσάσης συζύγου τοῦ ἐναγο-μένου εἶχε τὴν ἐξῆς διαφορὰν περὶ τῶν γονικῶν πραγμάτων τῆς συζύγου τοῦ ἐναγο-μένου. Ὁ τελευταῖος μετὰ τῆς συζύγου του εἶχον προικίσει μίαν θυγατέρα των ὀνό-ματι Μαρίαν. Εἰς τὸ πρὸς ταύτην προικοσύμφωνον εἶχον θέσει τὴν κοντετζιό,

ὅτι ἐὰν ἐκ τοῦ γάμου τῆς Μαρίας ἤθελον γεννηθῇ τέκνα, ἀλλὰ ταῦτα ἤθελον ἀποθάνει, τὰ προικιζόμενα γὰρ περιέρχονται εἰς τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς τῆς. Ὁ ἐνάγων καὶ ἡ ἀδελφή του εἶναι ἀνεψιοὶ τῆς συζύγου τοῦ ἐναγομένου. Φαίνεται, ὅτι ἡ Μαρία ἢ εἶχεν ἀποθάνει ἄτεκνος ἢ εἶχε μὲν ἀποκτήσει τέκνα, ἀλλ' ἀπέθανον. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ συσταθεῖσα πρὸς τὴν Μαρίαν προῖξ κατὰ τὰ ἀντικείμενα αὐτῆς τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς προικῶας περιουσίας τῆς μητρὸς τῆς (γονικὰ) ἐπανῆλθον μετὰ τὸν θάνατον τῆς Μαρίας εἰς τὴν κυριότητα τῆς ζώσης εἰσέτι μητρὸς τῆς καὶ συζύγου τοῦ ἐναγομένου, συμφώνως πρὸς τὴν *κοντετζιό* τοῦ προικοσυμφώνου. Ὁ ἐναγόμενος, πλὴν τῆς Μαρίας, εἶχεν ἀποκτήσει ἐκ τοῦ γάμου του καὶ ἄλλα τέκνα, ἡξίου δ' ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ ὅτι αὐτὸς εἶναι κληρονόμος τῶν ἄλλων τέκνων του (διότι ἡ σύζυγός του εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ ἀποβιώσει) καὶ ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ταύτην κληρονόμος καὶ τῆς περιελθούσης εἰς αὐτὰ μητρικῆς προικὸς τῆς Μαρίας. Ὁ ἐνάγων ὅμως ἀπέδειξε διὰ μαρτύρων, ὅτι πάντα τὰ τέκνα τοῦ ἐναγομένου εἶχον προαποβιώσει τῆς συζύγου του καὶ μητρὸς των, εἰς ἣν εἶχεν ἐπανέλθει ἢ προῖξ τῆς Μαρίας ὡς γονικὴ τῆς περιουσία, καί, κατ' ἀκολουθίαν, ὁ ἐνάγων καὶ ἡ ἀδελφή του Φλωροῦ, ὡς οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς (ἀνεψιοὶ) τῆς συζύγου τοῦ ἐναγομένου εἶναι κατὰ νόμον οἱ κληρονόμοι τῆς καὶ ὄχι ὁ ἐναγόμενος σύζυγος. Ἡ ἀπόφασις ἐκτιμῶσα τὸ προικοσύμφωνον τῆς Μαρίας, ἀποφαίνεται, ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα δέον γὰρ κληρονομήσῃ ὁ ἐνάγων μετὰ τῆς ἀδελφῆς του, γὰρ καταβάλουν ὅμως οὗτοι πρὸς τὸν ἐναγόμενον 9 ρεάλια διὰ τὰ θαπτικά καὶ 10 ρεάλια διὰ μνημόσυνα τῶν ἀποθανόντων, (τὰς δαπάνας δ' αὐτὰς εἶχε καταβάλει οὗτος), καὶ μόνον τὸ ποσὸν τοῦτο (ἐκ τοῦ μείζονος δαπανηθέντος δι' αὐτά), καθ' ὅσον τὰ κληρονομιαῖα ἀπέφερον εἰσόδημα, ὅπερ ἐλάμβανεν ὁ ἐναγόμενος, προφανῶς, ἄνευ δικαιώματος ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς συζύγου του μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Κάτωθι αὐτῆς ὑπάρχει καγκελλαριακὴ *πρᾶξις* περὶ ἀσκήσεως ἐφέσεως ἐνώπιον τῶν ἡρμοδίων ὀργάνων τοῦ κυριάρχου ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου κατὰ τῆς ἀποφάσεως ὡς παρανόμου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. Ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐξάγεται ἐμμέσως ὅτι ὁ ἐπιζῶν σύζυγος δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ ἀποθανόντος συζύγου. Καθόσον, ἐὰν ὁ σύζυγος εἶχε τοιοῦτο δικαίωμα, δὲν θὰ ἐγίνετο λόγος ἐν τῇ ἀποφάσει περὶ εἰσπράξεως παρ' αὐτοῦ τῶν εἰσοδημάτων τῶν κληρονομιαίων μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, διότι θὰ ἐξηκολούθει καὶ μετ' αὐτήν. Πρὸς τούτοις δὲν θὰ ἦτο καὶ λόγος μειώσεως τῶν πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένων ἐξόδων κηδείας καὶ μνημοσύνων ὑπὸ τῶν ἀναγνωριζομένων διὰ τῆς ἀποφάσεως ὡς κληρονόμων ἐναγόντων, ἀφοῦ τὰ εἰσοδήματα ταῦτα θὰ τὰ εἰσέπραττεν ὁ ἐναγόμενος σύζυγος δικαιωματικῶς ὡς ἐπικαρπωτής. (Βλ. καὶ τὰ σημειούμενα ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀρ. 1 ἀπόφασιν).

14. Ὁρνοῦ = Εἰρήνη (Ἐρηνώ, Ἐρνώ, Ὁρνοῦ). Τοῦτο ἦτο τὸ κύριον ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ ἐναγομένου.

22. ἐπροβάρισεν = ἐκ τοῦ ἱταλ. *provare*, ἀποδεικνύω.

24. νιντραδορικά = (ἐκ τοῦ ἱταλ. *entrata*), ἀπέφερον εἰσόδημα.

29. ὀφφίκιο = ἐκ τοῦ ἱταλ. *ufficio*, γραφεῖον, κατάστημα.

30. ἀππελλάρει = ἐκ τοῦ ἱταλ. *appellare*, ἀσκῶ ἔφεσιν, ἐκκαλῶ.

32. τεζόρδινο = ἐκ τοῦ ἱταλ. *disordine*, παρὰ τὴν τάξιν, παρὰ τὴν συνήθειαν, τὸν νόμον.

48

Κώδιξ Μ. 136. Πρωτότυπον. Ἀπόφασις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σίφνου καὶ Μυκόνου τῆς 7 Φεβρουαρίου 1697.

Διάδικοι. Ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι Ἰωάννου Πετρῆ.

Ἀναγνώρισις ἀκυρότητος διαθήκης.

+ Ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου γράμματος δηλοποιεῖ.

Ἔστοντας||² καὶ τὴν σήμερον νὰ ἀποθάνῃ ὁ Ἰωάννης Πετρῆς, ἤμαθ' οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ πῶς||³ ἤκαμεν διαθήκην καὶ ἐδιάτατ' τὰ πράγματά του. Ἦλθαν εἰς τὸν καντζηλλιέρην||⁴ νὰ ἰδοῦσιν τὴν διάταξιν καὶ δὲν εἶχεν καμμίαν εἰδήσιν ὁ καντζηλλιέρης. Ἦλθαν καὶ||⁵ εἰς ἡμᾶς ἀνίσως καὶ ἐστείλαμ(εν) κανένα πν(ευματ)ικὸν νὰ τὸν διατάξῃ. Ὅθεν, τὴν αὐ||⁶ τὴν ὥραν ἐβεβαιώθημεν πῶς ὁ καλόγηρος Παρθένιος, τοῦπίκλην Πασχουάλης,||⁷ τὴν ἐτελείωσεν. Ὅμως αὐτὸς ὁ Παρθένιος, ἔστοντας καὶ νὰ κάμῃ [.] μερι||⁸ κὲς διαθήκης καὶ προικοσύμφωνα, χωρὶς νὰ εἶναι νοδάρος ἢ θέλῃσιν νὰ ἔχῃ ἀπὸ||⁹ τὴν καντζηλλαρίαν τῆς κοινότητος, καθημερούσιον ἡγερνεν μεγαλώτατα σκάνδαλα,||¹⁰ τόσον εἰς τὴν καντζηλλαρίαν ὥσπερ καὶ εἰς ὅσας διαθήκας ἤκαμεν, ἐπειδὴ ὡς||¹¹ ἄφρων καὶ ἀσύνετος ἤτρεχεν εἰς κάθε ἓνα, ὅπου εἶχεν χρεῖα καὶ ἡγγραφεν||¹² ὅσα τοῦ ἔλεγαν, διαθήκας καὶ προικοσύμφωνα, μὴ ἔχων ἄδειαν ἀπὸ τὴν||¹³ καντζηλλαρίαν· καὶ τὰ ὅσα ἡγγραφεν ἡγερνεν τοὺς ἀν(θρώπ)ους εἰς ταραχές, σκάνδαλα||¹⁴ καὶ εἰς ἑξοδες διάφορες. Εἰς τοῦτο ἡ ταπεινότης ἡμῶν τὸν ἐλάλησεν, ὄντας ἀκόμη||¹⁵ ἄθαπτος ὁ αὐτὸς Ἰωάννης, καὶ πολλ(ὰ) τὸν ἐνουθέτησα καὶ ἐκατάκρινα καὶ τέλος πάντων τὸν||¹⁶ ἀφώρισα. Ἀλλ' ὡς ἀσύνετος καὶ πλεονέκτης ἤτρεχεν εἰς ὅσα τοῦ ἔλεγαν, Θεὸν||¹⁷ ὅλως μὴ φοβούμενος· ἤβαλά τον εἰς κράτησιν ἀπὸ ζήτησιν τοῦ αὐθέντη πρωτονοταρίου||¹⁸ καὶ καντζηλλαρίου νὰ παιδευτῇ καὶ σωματικῶς, ἀλλὰ διὰ μεσιτείας τινῶν χριστιαν(ῶν)||¹⁹ τοῦ ἐσυγχώρησα· μ' ὅλον ἐτοῦτο ἀδύνατον ἐστὶν δένδρον σαπρὸν καλοὺς καρποὺς||²⁰ ποιεῖν, καθὼς καὶ τὴν σήμερον ἔπραξεν δι' ὀλίγας ἡμέρας καὶ ἀπόρριξεν||²¹ ἀπὸ λόγου τοῦ κάθε δειλίαν καὶ ἀφορισμὸν Θεοῦ καὶ διαθήκην ἤκαμεν τοῦ ρηθέντος||²² Ἰωάννου Πετρῆ. Ὅστις καλόγηρος ἐρωτηθεὶς ἀπὸ ἡμᾶς εἶπεν: Εἰς τὸ σπῖτι τοῦ||²³ Ἀνδρέα Καλλιμάρχου μ' ἐλάλησαν καὶ ἐγὼ ὡς πτωχὸς